

Előfizetési árak:
 Egész évre frt 10.—
 Félévre „ 5.—
 Negyedévre „ 2.50
 Egy óra „ 1.—
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 Vasárnap kivétellel.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség
 és
Kiadóhivatal:
 Főplacc, a városházzal szemben.
 Hirdetések a legmértékesebb árszámlát mellett.

Új főrendek.

Debreczen, aug. 7.

Királyunk elhatározásából legközelebb ismét többen fognak a főrendek osztályába emeltetni, a kik számukkal a magyar mágnások státusát emelni fogják. Ez minden esetre fontos esemény szociál-politikai életünkben, s a különböző pártok, osztályok, saját érdekük vagy felfogásukhoz képest különbözőféleképen kommentálhatják azt. Csúpan csak egy oldalról meglepő, mert képtelen annak kifogásolása, megtámadása, t. i. azok részéről, kik maguk is a király elhatározásából kapták rangjukat és vagyonukat.

Afelett siránkoznak, hogy most már mi lesz a demokracziából, a népképviseleti alkotmányos szabadságból, ha rajtuk kívül másokat is uri rendbe emel ugyanazon hatalom, mely őket urakká tett, s azon helyzetbe hozta, hogy kiváltságukban elbizakodva, éppen ők esküdhettek össze arra, hogy ezen parlamentáris intézményt az ő törvényhozói s reformalkotó hivatásában megbénítják, csuffá teszik.

Nyilvánvaló tény, hogy az új „pair-schub“ kieszközlése által a kormány éppen a demokracziának tette a legnagyobb szolgálatokat, miután ez most már az egyetlen nagy többséggel hozott határozatának néhány kiváltságos mágnás család ellenében érvényt szerezhethet.

Az bizonyos ugyan, hogy a teljes jogegyenlőségen alapuló demokraczia

elveivel a született főrendiség előjoga nem egyezik, még kevésbé egy olyan felsőház, melyben olyan főnemeselek ülnek, kik nem érdemeik, még csak nem is a Felső megnevezése, hanem egyszerűen születésük által tagjai. De ha már egyszer egy ilyen intézmény a multból fennmaradt és törvényes jogalappal bír, akkor éppen a demokraczia elve követeli, hogy azon egyetlen egy fennmaradt correctivum, mely ezen arisztokratikus institutiót a népképviselettel összehangba hozza, mindannyiszor igénybe vételessék, valahányszor a kiváltságos urak a parlamentárizmus ellen összeküzdve azt lehetetlenné törekednek tenni.

Aztán még ha valami szokatlan s egyedül a jelenlegi kormánynak expediense volna ezen „pair-schub“; holott éppen ellenkezőleg áll a dolog. Az alkotmányosság minta államában, Angliában minden kormány mindannyiszor igénybe vette, valahányszor a felsőház ellentállása az időszerűkké vált reformjavaslatoknak törvényekké való változását konokul megakadályozta. Voltak Angliában kormányok, melyek egy-egy eset alkalmából százánál többet emeltettek főrendekké a korona által, sőt odaát Ausztriában a Taaffe kormány is ilyen pair-schub által erősítette meg egy évtizeddel ezelőtt az ő pozícióját a felsőházban.

Epen ezért a jelen alkalommal nincs mit sokat törődnünk a reakcionárius mágnások krododilus könyeivel, sőt ellenkezőleg, mentől jobban sirnak ők

felette, annál őszintébb örömmel üdvözljük mi a legújabb mágnás kinevezéseket éppen a demokraczia érdekében.
K.

— **Belföldi hírek.** (A magyar szent korona tulajdona.) Ő felsége legutóbb elhatározásával megadta, hogy a budai királyi várpalota és tartozékai az új telekkönyvi ötétek szerkesztése alkalmával a magyar szent korona tulajdonánál telekkönyveztesse. A királyi várpalota eddig a k. k. Hof-Aerar tulajdonán volt telekkönyvezve — (Elmaradt püspöki értekezlet.) Szó volt róla, hogy a protestáns püspökök egyházi belügyek megbeszélése céljából augusztus 6-ára Miskolczon értekezletre gyűlnek össze. Most, az értekezletet, közbe jött akadályok miatt, bizonytalan időre elhalasztották. — (A nemzetiségi kongresszus.) A nemzetiségi kongresszus mai napig sincs bejelentve. Hírlik, hogy a főkapitányság kikerülésével egyenesen a belügyminiszterhez akarják juttatni. A belügyminiszter pedig elhatározta, hogy a főkapitánysághoz átszarmaztatja, hogy intézkedjék benne belátása szerint. — (Anyakönyvvezetők kinevezése.) A belügyminiszeri államtitkár Laskóczy Imrét, most leginkább az anyakönyvvezetők kinevezési okmányainak aláírása foglalkoztatja. A kinevezések közzététele most szakadatlanul fog megtörténni, úgy hogy e hó végéig az összes anyakönyvvezetők ki lesznek nevezve. — (Egyházi kinevezés.) A katolikus ügyeknek a kultuszminisztériumban előadója, Ivánkovics János osztálytanácsost, volt országgyűlési képviselőt ő felsége, mint értesülünk, címzetes püspökké nevezte ki. — (A millenniumi kiállítás plakátjai.) A belügyminiszter az 1896. évi ezredéves kiállítás országos bizottságának megkeresése folytán elrendelte, miszerint az összes hazai törvényhatóságok az ezredéves orsz. kiállítás plakátjait, saját hivatalos hirdetések módjára közvegeik által területükön kifüggesztessék.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A nyomdafesték.

— Ita: Ujlaki Géza. —

Berki Béla most járja a gimnáziumot, eredetiben olvasta Vergilt, Horáczt, gyönyörködik az ókor szépségeiben, olvas s tanul, szeme előtt lebeg minden kor nagyjainak képe és látja a mindennapi életben nyüzsgő embersokaságot. A nagyokat csak a könyvekből ismeri, gondolatában megalkotja egy nagy ember életfolyását, jellemét, hódító hatalmát, — körülnéz hol lát ilyet? Csak a könyvekben. A körülte nyüzsgő élet nem nyújt példát, hisz a nagyra törekvő akarát, erő szétfoszlik a megélhetés súlyos nyomása alatt. Napról-napra él mindenki, a jövőre nem gondol s letűnik az élet folyamán a semmiség tengerébe, anélkül, hogy hosszú emléket állított volna, melyben életének él tovább is, ha már hamvadó pora a földdel egygyé olvad.

Mily szomorú a jeltelen élet: volt — nincs. Mikor volt, akkor is magának volt. Mit ér az ilyen élet, így élni az állat is tud!

Nem, nem, Berki Béla nem élhet így, az ő lelke a nagyokon csügg, ha megköze-

lithetné boldog lenne s életcélja lesz, hogy a mindennapi felülemelkedjek, embertársainak javára válják hogy a Berki Béla név tiszteletet s hódolatot keltsen, ha ő már nem létezik is.

Küzdeni fog, minden perczenek meg lesz rendeltetése, nem őrli meg óráit, napjait a muló eredménytelen időtöltés pajtasok, bor és szép leány társaságában. Akarat, szorgalom a jelszó.

Hogy tehetsége van, bebizonyította, az iskolában, az elsők között foglalt helyet, az önképzőkörben előkelő szerepet játszik, sohasem fogy ki az indítványból, felolvasásból: verseit az önképzőkör tetszései fogadja. Minden szép, jó iránt buzog ifju keble, telve idealizmussal.

Ha egy nagy félnak születési évfordulója van, ő az, ki az önképzőkörben emlékbeszédet tart, hazafias ünnepélyeket rendez, lázas tevékenységet fejt ki, mindenbe belefog, a tudomány művészet számos ágába, mintha most szállt volna le a földre, s nem győzi a sok szépet szemlélni, mi előtte kitérül; hisz olyan az ifju lelke, mint egy kitérült új világ.

A színészekért lelkesedik, rendes vendége a színháznak, s ha egy Schakespeare-előadás van, dehogyan mulasztaná el egy fél világgért. Lelkesedik, tapsol, kritizál. Tisztelettel

s bámulattal néz a színészekre, s örül, ha az utcán tekintetük találkozik. Nem egy színész hódító alakja vert hullámokat szívében, egy tragika isteni fenségben áll előtte!

Verseit, melyeket az önképzőkörben megdicsérték, beküldi a helybeli lap szerkesztőjének s lázas izgatottságban várja a feleletet. Egyszer a kávéházba, s mit sem sejtve olvassa a lapot, ott látja a Berki Béla nevet verse alatt. Ez lenne a gyönyör! Az egész város olvassa nevét s kérdezi ki az Berki Béla? Ő el fog menni az utcán előttük, s azok nem is sejtik, hogy ez az a fiatal költő. Mily boldogság lesz nézni az apró csinos befűket rendez sorokban, a miket ő oly fáradsággal rótt papírján egymás mellé.

Vagy talán egy üzenettel felel a szerkesztő, melyből az az egy szó rémlik ki előtte: papirkosár, vagy talán, a mi ennél is rozszabb, egyáltalában nem is érdemesíti versét, hogy tudomást vegyen létezéséről.

De im egyszer, — miután már annyiszor bujta át hiába a lapot s már reménytelenül mintegy szokásból újra átvizsgálja, — lázas sietséggel fut szeme a sorokon által a „Szerkesztői üzenetek“ rovatában:

— B-i Béla. Verseit (Holdfényben, Én és ő, Mit susog a levél...) még nem

— **Külföldi hírek.** (Románia és a hármasszövetség.) Bécsből távirják, hogy a királyunknak a román királylyal folytatott értekezésének nagy eredménye volt, a mennyiben Romániának de facto csatlakozása a hármasszövetségben megtörtént. A császár bécsi nagykövete által előre informáltatt, hogy a megállapodás a kizárólag defensív természetű béke biztosítására történt. — (Ferdinánd utja.) Ferdinánd fejedelem tegnap Ebenshalba utazott s onnan egyenesen Szófiába megy, hogy a szobrany megnyitásánál jelen legyen. — (Házassági terv az angol királyi családban.) A londoni „Truth” tudni véli, hogy Christian dán herceg, a trónörökös legidősebb fia és a walesi hercegekisasszonyok egyiké közt házasság fog létesülni. — (Ujabb akció a macedoni mozgalomban.) Az athéni macedon-bizottság most szándékozik nagyobb mértékben megindítani az akciót Macedonia fellázítására. Működésének sulypontját a bizottság Thessaliába tette át, hogy a szervezett bandák annál könnyebben behatoljanak Macedonia területére. Egy görög bankár 250,000 drachmát adott át a bizottságnak, hogy ez összegből egy ezer főnyi önkéntes csapat felszereltessek.

Nyolcz nap alatt ezerhatszáz kilométeres körut.

— A „Gönczy Egyesület” tanulmányútja. —

Debreczen, aug. 6.

(Folytatás.)

Innen áttértünk az 1821-ben épült első állandó színházhoz. Tágas épület, 3 sor páholylyal, karzattal s földszinti ülőhelyekkel. A páholyok eleje fehér festésű, dus aranyozással, a belseje pedig piros huzattal diszitve. Általában a régi nemzeti színház ma is sorakozik a jó s czélszerű berendezésű színházak közé.

Kedves kalauzaink ezután a Farkas utcza ev. ref. elemi iskolához és gymnasiumhoz vezettek bennünket. A kollegium alakja kicsinyben olyan, mint a debreczeni, négyzet alapra épült, két emeletes régi épület, felülmúlja a debreczenit abban a tekintetben, hogy az iskola udvarán kívül tágas, szép fákkal beültetett padokkal ellátott játszó és tanuló tér van mellette. Ennek egy részére fogják rövid idő múlva építeni a kollegium kiegészítő részeit.

Ugyancsak a Farkas utcza emelkedik

a kolozsvári, legrégebb, góth stílusú ev. ref. templom. Ez 1486-ban épített, lebontott 1623-ban, újból felépült 1644, újított 1723, 1761, 1803, 1875-ben. E templomot az erdélyi főnemesség temetkezési helyül is használták, több sírbolt található benne: így az első pados jobb oldali végénél a sírbolt fedő kövön e felírás olvasható: „Itt nyugszik Bethlen generális”. Sőt, mint kolozsvári ismerőseink mondták, alagut is vezet ki a templomból, messze a város alatt, mi érhető is, mert egy időben e templom a jezsuiták birtokában volt.

Szépen felszerelt torna és vivó terem van a Szécsényi tér közelében. Ez egy egyesületé, de a város által van segélyezve. A szak szerűen felszerelt tornaterem mellett ismét egy hatalmas kiterjedésű játszó tér van. S ezt nem csak a torna és vivó egyesület, ha nem az összes iskolák is használhatják. Általában az összes erdélyi iskoláknál tapasztaltuk, hogy a játékokra sokkal nagyobb sulyt fektetnek, mint nálunk. Ott alig van intézet, mely ne rendelkezne ilyenekkel, míg nálunk ugy torna terem, mint játszótér csak félszemély figyelemmel részesülnek. Sőt pl. Debreczen elemi iskoláinak egy tornaterem s az iskolaudvarokon kívül egy játszótér sem áll rendelkezésükre. Pedig az iskolában, szellemi munkában kifáradt gyermek csak a játékban tud fel ujjra.

A torna és vivó terem emeleti részében Kuszko István tanár vezetése alatt megtekintettük az 1848/9-iki szabadságharc emlékeinek gyűjteményét. Igazán szép gyűjtemény van itt fegyverekből, zászlókból, öltözetekből, fényképekből. Különösen Bém tábornoktól sok, drága erekje látható.

Átmenve az állami tanítónőképző intézetbe, már az első folyosón találkoztunk Dr. Lázár Gyulán Kaszner Janka igazgatónővel, ki sziveskedett az intézetet egész részletesen bemutatni társaságunknak. Az impozáns külsejű elő emeletes, hátul földszintes négyzetbe épített intézet mintaszerűen van berendezve mintegy 160 növendékre, kik közül 96 bentlakó. Először a tantermekbe tekintettünk be, melyek igen kitűnő brassói vaspadokkal vannak felszerelve, a padok méretei minden osztályban változnak a növendékekhez képest. A teremek mind szép magassak, világosak, szellőztető készülékkel ellátva.

A tanszertár gazdag felszerelésű, a vegytani és természettani előadó terem is egészen czéljának megfelelő. Átlépve egy szomszéd terembe, igen érdekes és megszínlelendő újdonsággal találkoztunk. Egy a bentlakó nő-

vendékek részére czélszerűen berendezett nappali dolgozó szoba ez, melyben a növendékek számára hosszú asztalok, fiókos szekrények vannak. Itt végzik a növendékek iskolai munkájukat. A rajzterem 48 növendékre van berendezve. Az asztalok elején feltámaszható és alacsonyabbra vagy magasabbra alkalmazható ráma szolgál a minták részére. A minták üveg alatt keretekben helyeztetek el.

A zene teremben 3 zongora áll a növendékek rendelkezésére. E zongorák egyikét mindjárt meg is vizsgáltuk működésben is, a mennyiben társaságunknak egyik hölgytagja Kállay Mariska k. a. néhány kedves alföldi dalt rázendített. Mindenesetre igen szép dolog, hogy a tanítóképezdei növendékek megtanulnak zongorázni, de én részemről a hegedűt előbe helyezném, mert a tanító vagy tanítónő könnyebben beszerezheti s az ének tanításnál nagy hasznát veheti.

A kézi munka és a tornatermet tekintettük aztán meg, mindkettő jó berendezésű, a tornaterem szép tágas s a néző közönség befogadására karzattal van ellátva. Az egész helyiséget az esti órákban hatalmas Siemens féle lámpák világítják meg.

Az intézet díszterme kemény fa padlóval s remek festéssel ékeskedik, a fő oldalon pedig Ö felségének Kővárítól készített életnagyságu képe függ. A terem ugy rendeztetett, hogy az gyűlés és egyszersmind hangverseny terem is, ez utóbbi alkalmakra áll készen a kitűnő hangverseny zongora.

A növendékek részére szép könyvtár is szerveztetett, melyben meglepő a csinos elrendezés, s a könyvek szép kötése.

Innen betekintettünk az izlésesen berendezett, tiszta hálótermekbe. Egy teremben 16—18 vaságy van, fehér piros terítővel. Minden két háló terem között egy felügyelő tanítónői szoba van. A képezdével kapcsolatban van a tanítók árvaleányainak nevelőintézete. A képezdei gyakorló iskolában tanuló kis árva leányok egészen akként vannak elhelyezve s ellátva, mint a rendes növendékek. A gyakorló iskolai nevelés ellen azonban némi megjegyzéseim vannak s ezek a következők:

1. A gyakorló iskolát egészen az intézeti növendékek kedvéért tartják fenn s ott legfőbb képen a képezdeszek szárnypróbálgatásaiból szerzik ismereteiket.

2. A gyermekek figyelmét mindenesetre zavarja azon körülmény, hogy sokszor egész osztályképezdei növendék hallgatja végig a tanításokat, ilyenkor pedig el nem képzelhető, hogy a kezdő tanítónő kísérletein s talán vergődésin a többiek ne bosszankod-

olvashattuk el, különben túl vagyunk terhelve versekkel, de ha jók, közöljük.

Tehát még van remény.

Dolgozik, tanul tovább, de nem a trigonometriát, hanem Zola, Dumas regényeit, Hugó Viktor s több kis és nagy költő verseit, elbeszéléseit, s majd rákerül a sor a költészet, az életigazság fő kátforrására, Shakespeare-ra, hogy örök mintaként álljon előtte. Igen, ez az eszményképe, írni pályán óhajta ama képzelt nagyságot elérni.

Lapjában egyszer csak üzeni a szerkesztő:

— Verseitől nem tagadható el a meleg érzés, de még sokat kell haladnia, hogy a mi lapunk mértékét megüthesse. stb.

Ir tovább, fogy a papír, nő a versek és novellák száma. Végre a lap első oldalán büszkén feketelnek a betűk: Szerettek... írta Berkei Béla.

Tehát repülni fog neve a hír szárnyain, önérzettel tekinthet a színészekre, s most talán megismerkedhet velük, barátjai lesznek, kikkel együtt fog billiárdozni s karonfogva sétálni az utcza. Költő és színész, így illik ez össze. A nagy költők is így kezdték, először észre sem vették, szerényen kopogtattak a szerkesztők ajtaján, kik idővel bámulva tekintenek rá, a lángészre, ki

a hajdani mestereket oly óriásilag felülhaladja.

Felbuzdul a sikereken, a napilapok hasábjain már nem szokatlan a Berkei név, az iskolában sem szokatlan a tanár fejcsóválása; „En nem tudom mi lelte ezt a Berkit, egy idő óta elhanyagolja magát.”

Ő már repül a költészet szárnyain, ugy látszik a szelid arcza Muzsa eljegyezte magának, az irodalom vallja őt munkásának, miután a szavalás terén megpróbálkozott s színészi tervezetései között már pálmát érdemelt színésznek látta magát. De ezek csak ábrándok voltak, a legtöbb nagy ember sok mindenféle pályán megfordult, míg végre a magáét megtalálta.

Reményvel telve küldi be verseit egy fővárosi lapnak.

Néhány hét múlva olvassa a szerkesztői üzenetekben:

B—i. Béla. Ön bírálatot kér tőlünk, de ön hálátlansággal fizeti fáradságunkat, mert verseiben lant pengetés helyett fűzfapótlás kellemetlen hangjai ütötték meg fülünket. Köszönet érte, de nem kérünk belőle.

A kétség s remény közt hetekig hányczó költőnek, mikor e sorokat olvasta, csak a kétség maradt meg, minek kifejezést is ad egy elegiában, melynek a helybeli lap nyújt helyet, de a kétség csak pillanatnyi. Ej mit,

semiben sem különbözik ez a nagy költők sorsától, kiket előbb kinevetnek, félreismertettek, azután hódolva dicsőítenek.

Az érettségen alig uszik át, de se baj, a jó tanuló nem okvetlen feltétele a kiválóságnak. Petőfi meg szekundás diák volt.

— Kezembem az érettségi, jogász leszek s talán állani fog egykor éterajzomban: Az ügyvédi diplomát noha megszerztem, sohasem használta, hanem végkép az irodalomnak szentelte életét.

A szüniidőben gondolja beáll a lap szerkesztőségébe, mely verseit kiadta s a tanévire beiratkozott jogásznak. Tetszik neki a hírlapírói foglalkozás, a sajtó nagyhatalom a hírlapíró nagy ur, ki itél embertársai felett, nevét hangoztatják, barátságát keresik a színészek s még a színésznők is kedvébe járnak, s hol eddig idegen volt, most otthonos lesz; a lap hasábjain szabadon írhat, akár mindennap. Nagyon gyönyörködhetik nevében jól érezheti magát a vig életben. Komoly dolgokat fejteget a lapban, bírálgatja a városi, sőt országos eseményeket. Szinte kedvelik benne, ha hegyes pennájával a kegyelmes minisztereket megcsipkedheti. Hja neki lehet. Ha rossz kedve kerekedik kigunyolja a szerb vagy bulgár uralkodót, az országon államférfiak felett korlátlanul ítélkezik. Neki bejárása van mindenüvé, hova más közönsé-

janak vagy ne mulassanak a legnagyobb ellenőrzés daczára is.

3. Hogy a gyakorló iskolai nevelés már az intézők előtt is mennyire alárendelt szerepet játszik, bizonyítja az, hogy a gyakorló iskolai növendékeket néha több terembe osztják fel s a képezdészek úgy kíséretetnek rajtuk.

(Folyt. köv.)

Irodalom — Művészet.

* Az 1848/49-iki magyar szabadságharcz története című nagy illusztrált vállaltból most jelent meg a 41-ik füzet, amelyben Gracza György a püspöki kar békekísérletét mondja el igen érdekesen, több eddig ismeretlen adat felhasználásával. E füzetben kezdődik el az aradi 48-as ereklyemúzeum nagy becsű képeinek közlése. Ez illusztrációk közül a legtöbb valóságos unikum, a mely még sehol sem volt közölve. A füzet képei egyébiránt a következők: a honvédség ágyuja. Guyon Richárd tábornoki kinevezése. Guyon Richárd honvédsipkája. Tiszti kardok a bécsi nemzetőrségnél. Honvédszár pisztolyok a börtökkel. Pikéti honvédtábornok az aradi fogságban. Lázár Vilmos honvédtábornok kardbajtja. Löw Lipót szegedi főrabbi 1848-ban. Csoóri nemzetőrség zászlója. Nőhonvéd a szabadságharcz után, Damjanich tábornok dizs kardja. Gr. Vecsey Károly tábornok levélnehezéke. Merénylet Bém ellen.

* Verne Gyula összes munkáinak egyedül jogosított képes magyar kiadásából a 15. és 16. füzetet küldte be a Franklin-Társulat. A két füzet az „Utazás a hold körül” tartalmazza, Gaal Mózes új fordításában s megint gazdagon van illusztrálva. Verne exotikus utelírásainak kétség kívül ez egyik legérdekesebbike. A három utazó élményei és megfigyelései a világűrben, életmódjuk az ágyulöveg belsejében, megkapó érdeklődésünket megfeszítő olvasmány, mely a nélkül, hogy észrevennők, bevezet bennünket a csillagvilág bámulatos és főséges titkaiba. — Ez új olcsó kiadás egy egy füzetének ára 20 kr. bármely hazai könyvkereskedésben. Előfizethető a vállalatra 1 forinttal 5 füzetre, akár a Franklin-Társulatnál, akár a könyvkereskedésnél.

* „Röptében a Nagyvilág körül.” Most kaptuk meg ez oly hamar népszerűséget nyert disztribúcióját a hetedik füzetet a következő 16 fényképpel: A diadalkapu Párisban. — Kenilworth kastély, Angolország. — Melrose kolostor, Skóthton. — Koblenz, a Rajna mellett. — Csatatérlet Versaillesben. — Színház és a Schiller-tér Berlinben. —

A Marina, Capri. — Lissabon, Portugália. — A Luknow kapu, India. — Nazareth, Palästina. — Isola Bella, Lago Maggiore, Olaszország. — Tueba romjai, Egyipton. — Montreal és Mount-Royal, Canadm. — Az Usplata-szoros az Andesekben, Dél-Amerika. — Nemzeti kongresszus-háza Santiagóban, Chile. — Pillantás a Yosemite-völgybe az „Art. Point”-ről, Kalifornia. — Így ez a füzet is úgy változatosság, mint művészi kivitel tekintetében, méltó versenytársa az előbbieknél, melyekről a legelőkelőbb szakörök és tekintélyek a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoznak.

Vegyes hírek.

* A kir. herczeg váltója. Szeless Adorján, a letartóztatott Szeless Etele bátyja Londonból, a hol ez idő szerint tartózkodik, érdekes levelet intézett a Magyarország szerkesztőségéhez Ottó kir. herczeg nevére hamisított váltó ügyében. Szeless Adorján e levélben arról van meggyőződve, hogy nővére a terhére rótt cselekmény elkövetésében ártatlan és ha azon aláírás tényleg hamisnak bizonyul, a mi még eddig nem történt meg, úgy nővére áldozatul esett egy oly egyén gazságának, a ki tudomással birt arról, az eddig csak a család által tudott körülményről, hogy Szeless Etele elmebeteg. Erre nézve Szeless Adorján a következőket beszéli el: „Nővérem az elmebaj tünete, kisfiának születése után közvetlenül kezdtek mutatkozni, eleinte ritkábban, az utóbbi időben azonban mind gyakrabban és fokozottabb mérvben. Ezen betegség, mely eleinte a buskomorság jellegével birt, az utóbbi időben maniatikus nagyzási hóborttá fejlődött és egy rögeszmévé, mely abból állott, hogy ő ellentárgyatlan és érte mindenki, a kihez fordul, akár férfi, akár nő, képes a legnagyobb áldozatot is meghozni. Ez a mániája kitünik a jelen esetről is, hol a közbenjáró szerepére vállalkozott, egy előtte teljesen ismeretlen ember érdekében, szívós makacosságával elérve azt, hogy a kir. herczeg nemcsak kihallgatáson fogadjja, de velem magán levelezésekbe bocsátok. Ekkor felülkerekedik benne rögeszméje s kísérletet tesz a főherczegre nagyobb anyagi áldozatra vagy segélyre birt. Ha tehát a váltón levő aláírás hamisított és nem a főherczeg kezétől származik, akkor az, a ki ezen szerencsétlen rögeszméjét ösmerte, szuggerálta neki a hamisítást, vagy a már általa hamisított váltó értékesítését, elhitetve vele, hogy a kir. herczeg a már megtörtént hibát, ha megkéri őt, neki meg fogja bocsátani. Nekem benső

meggyőződése, hogy ezen esetben, ha a hamisítás ténye valóban fenforog, azt nem ő követte el, hanem az, a ki ismerve elmebaját, a már kész hamisítványt általa értékesítette. Annak a meggyőződésnek magyaríratat pedig, miszerint szerencsétlen nővérem tényleg elmebeteg, a fent elősorolt tapasztalataimon kívül még abban foglaltatik, hogy ezen borzasztó betegség családunkba, sajnos, több esetben előfordult és pedig a legközelebbi családtagoknál.”

* Apró hírek. (Pusztító vihar.) B.-Csabán óriási vihar dühöngött, mialatt a jégeső az egész határt elpusztította. A szélvész több épület tetjét elhordta. Kondoroson a villám egy épületet felgyújtott. A veteményekben a kár óriási. — (Az operagazgató lemondása.) Nikisch Arthur, az opera igazgatója állásáról lemondott a kormánybiztossal való feszült viszonya miatt. — (A király kegyelme.) Annak idején nagy port vert fel Bécsben az az eset, a midőn Pollitzer biztosítási hivatalnok az utcán Kaiser antiszemita képviselőt inzultálta. — A bíróság Pollitzert négy havi fogságra ítélte. — A király most Pollitzernak a büntetést kegyelem útján elengedte. — (Gyilkos koldus.) Aradon egykoldus Mrzena József vasuti raktárnok feleségétől alamizsnát kért. A raktárosné elutasította, mire a gazember konyhakést rántott elő és leszúrta Mrzenáné azonnal meghalt, a gyilkost pedig elfogták. — (Vizbefult család.) A Viljebuch-csatornán való átutazás alkalmával egy nagy amerikai család a vízbe fult. Eddig négy holttestet fogtak ki. Azt hiszik, hogy egy előzőleg megbeszélte öngyilkosságról van szó.

NAPI HIREK.

T á j é k o z t a t ó.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. Az írtató, kiadó-hivatal s az irattár a teleknek felvilágosításokat át hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a Keresztakadémia palotájában.

ges halandó be nem juthat érintkezni a főkapitánnyal, polgármesterrel, sőt még a főispánnal is. Az ügyvédek előtt komoly képet vág, mint egy gondolkodó főhöz, egy írőhöz illik. Ha kiváló politikai egyéniség érkezik a városba ő szóba áll vele az interweu révén. Megye gyűlésről a városi közgyűlésre, temetésről balba, az egyik ünnepélyről a másikra, az egyik szerencsétlenségről egy újabb színhelyére szalad s a „sajtó képviselője” csak pár vonást firkant a kezében tartott papirdarabra, melyből majd a hangzatos szép cikkek nőnek ki a nyomtatásban.

Egész nap végzi reporteri teendőit, járkel az utcán, este ott van a színházban, előadás után a hírlapírók találkoznak Thaha telkenjével a fehér asztal mellett. Egész otthonos társaságukban, tréfálnak, nevetnek, bizalmas a színésznőkkel, ah, mily felémelő ez!

A vig társaság, a poharzás rendszeressé válik, a napok futnak, Berki Béla lázasan él, de a könyveket maganyukban nem háborgatja. Itt a tanév, beiratkozik jogra, de a megszokott, kellemes hírlapírást, hogy hagyná taképnél, reporter marad, de azért tanulni fog. Igaz, hogy a vizsgán megbukik s egy évet elveszt, de legalább ismerik nevét, beleszokott az írásba s a jövő évben teljesen a

tanulmányoknak szenteli magát. Már összegyűlt tiz tárczája, kiadja egy kötetben, mily szép, ha fiatal korában már egy könyve jelenik meg, s az első könyvet hány fogja még követni.

A lapok megemlítik, hogy megjelent Berki Bélától egy könyv, hol kapható, mennyi ára? Fiatal író munkája, melynek elolvasásával az olvasó néhány élvezetes percet szerez magának.

Berki Bélának nagyszerű regénytárgya támadt, ezt kidolgozza, s ha sikerül, megállapítja vele írói hírnevét.

Egész nap lőt-fut, hazajön egy éjjeli mulatságból, előveszi a tollat, hogy a regényt írja.

Feje bódul, nem tud írni, majd holnap. Kimerülten terül el ágyán. Másnap sem hagyja el vig kollégáit, betér nozzájuk kis csevegésre, — mely azonban késő éjjelig eltart.

A napok mulnak, a regényből még semmi, s már újra eltelt egy év, most már harmad éves jogász lenne. Visszazogdol az iskolai évekre, mikor nagyratörő elmével oly szépen elgondolta pályáját. Ideje tanulás s sáta közt oszlik meg, egy napot sem mulaszt el, hogy ne gyarapítná lelke kincseit.

S most egymás után foszlanak szét a megvalósításra szánt ábrándjai, mindinkább enged: még fiatal, nem tehetett még semmi kiválót, már nem is bánja, ha nem is állít tartós emléket magának. Lemondással látja, hogy ő is olyan, mint a többi sok, csak a napnak él, s élete hasztalanul emésztdődik fel. Lemond végkép, hogy valaha a jogra lépjen; az irodalomé ő, ennek szenteli életét. Mulnak az évek, már nem is örül, ha tárczáit lenyomtatva látja. Nincs ugyan regény, de van egy csomó újdonság, karczolat s tárcza. Ezek teszik összes munkásságát, belátja, hogy nem is olyan nagyszerű dolog az, ha az embernek nagy a hírneve, kiváltha a hir nem beszél valami nagy tettekről. Tapasztalja társai közt a nagy versengést mint a kereskedők közt, megfogadják az embert, hogy írjon, megfizetik érte, ép úgy, mint a cipészt a cipőért, az mindegy tesszik-e, írni vagy nem azt miért megfizették. Megutálja e léha világot, mely őt körülveszi hol csak olyan kopott alakokat lát mint ő maga. A nagy hatalmu sajtó képviselője, az urak kedvét keresik, s ő — szegénynek, nagyon szegénynek érzi magát lelkében.

Berki Béla rem teszi le a tollat. Mint nap dijasnak írásban, másolásban teik élte.

A debreczeni Munkás Dalegylet szept. 14-én tartja a „Margit“-ban táncz és dalestélyt.

Zeneestély a „Bika“ kávéházban: hétfőn Magyar testvérek, szerdán Rácz Károly. Az angol királynő szállodában minden kedden, pénteken és vasárnap.

Sétahangverseny a „Margit“-fürdő vendéglő. disztermében minden vasárnap délután 4 órakor a 39 gyalogezred zenekara.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Famunkatanítás. A közügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2-4 óráig. Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában. Nyitva minden szerdán és szombaton d. e. 11-12 órakor.

— **Uj tanítók.** Az ev. ref. iskolaszék a napokban gyűlést tartott, a melynek tárgyát a betöltendő tanítói állomásokra beérkezett pályázatok elbírálása képezte. — A hatvan-külvárosi fitanítói állásra számos pályázó közül kijelölték első helyen *Szentjóbó* Kálmán belényesi, 2. helyen *Rácz Károly* debreczeni segéd-tanítót. 3. *Kiss György* szoboszlói. 4. *Tóth Lajos* nagy sarlói, 5. *Tóth Elek* mező-csáthi tanítókat. — A cser-utcai vtnitónői állásra 1. *Szabó Annát*, 2. *Munkácsi Juliánát*, 3. *Becsek Ilonát*, 4. *Székely Melindát*. Az ispotályi tanítónői állásra 1. *Becsek Ilonát*, 2. *Székely Melindát*. A választást a legközelebbi presbiteri közgyűlésen ejtik meg.

— **Kinevezés.** A m. á. v. üzletvezetősége a debreczeni-füzesabonyi vonalra járásvörössé városunkban lakó előnyösen ismert orvost, dr. Nagy Kálmánt nevezte ki,

— **Helyettesítések a városházán.** A közönség érdekéből, köztudomásra hozzuk, hogy a város különböző pénztárainál a f. évi aug. hóra történt tisztviselői szabadságolások alkalmából, a helyettesítések a tanács által következőleg intéztettek el: Alapítványi pénztárnok *Nánási Miklós* helyére, pénztárnoknak *Koszorus Kálmán*, alapítványi pénztári ellenőr; ennek helyére alapítványi pénztári ellenőrnek *Szilágyi József*, házipénztári tiszt, továbbá *Komáromi Antal* házipénztári ellenőr helyére ellenőrnek *Sipos György* adópénztári számtiszt; végre *Trácsi László* adópénztári ellenőr helyére *Pap Mihály* adópénztár irnok helyettesítették. E helyettesítési idő alatt, a várostól vásárolandó fára és cserépre, az utalványozás az alapítványi pénztárnál eszközölhető.

— **Az italmérők panasza.** Az italmérők panaszt emeltek a pénzügyigazgatóságok ellen, hogy az italmérési díjakat, általában a kivett bérleti összegeket nagyon magasra vetik ki s kéri a díjaknak lejjebb szállítását. A belügyminiszter, hogy bizonyosságot szerezzen az italmérők panaszainak igazolására, körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, hogy az italmérők tartoznak vizsgálati iveriket az ezzel megbízott s kiküldött hatósági közegeknek felmutatni a fogyasztás ellenőrzése és a statisztikai adatok pontos megállapítása végett.

— **Elfogott notórinus tolvaj.** Igazi jó fogást csinált nagyváradi rendőrség. Bozsók Tamás rendőrnek feltűnt a Szent László tér közelében egy paraszt asszony, ki egy nagy kendőbe burkolt terjedelmes csomagot czipelt. Amint utána ment, hogy megtudakolja a gyanus külsejű csomag tartalmát és eredetét, az asszony minden erejéből futásnak eredt. De a rendőr sem volt rest és az asszony csomagostól együtt csakhamar a kapitányi hivatalban volt. Ott kérdőre vonatván, előadta hogy ő szalmakalapárusnő Hajdu-Nánásról, Mikó Gábornénak hívják és a csomagban czipőket visz haza eladásra, a melyeket itt vásárolt össze. Faludy őrmester azonban rögtön utána járt a dolognak és rá is süttötte Mikó Gábornéra, hogy egyike a legveszedelmesebb és legravasabb vásártol-

vajoknak. A czipőket Stern Gyula, Jakab E., Springer Adolf és Stern Ignác Zöldfa-utcai kereskedők üzletéből lopta, hova mindenüvé bevásárlás ürügye alatt ment be. Egy csomó női zubbonyt is találtak nála melyeket a zsbárosoktól lophattak el. A rábizonyítás után is konokul tagadó veszedelmes tolvajt, ki már saját bevallása szerint orgazdaságért hűntetve volt, át fogják kísérni a királyi ügyészséghez. — Mikónét különben a debreczeni rendőrség is jól ismeri, az idén is kétszer volt az itteni kapitányságok előtt s most úgy látszik kerületet választott.

— **Az ujsághoz mellékelt hirdetések.** A pénzügyminisztérium meglepő határozatot hozott az ujságokhoz mellékelt külön hirdetések ügyében. Ez a rendelet majdnem lehetlenné teszi a kereskedőknek és az iparosoknak hogy az üzletükre vonatkozó árjegyzéket az ujsághoz mellékelve küldjék szét. Az érdekes határozat, amelyet Adamovich Viktor, pénzügyigazgató küldött szét a következőképpen hangzik:

A nagyméltóságú magyar királyi pénzügyminisztérium az 58.088/94. szám alatt a következő határozatot hozta: 1. A hirdetésekhez csatolt vagyis: az azokkal együtt szétküldött hirdetések — akár tétetik azokról a lapban említés akár nem, — a bélyeg- és illetékszabályok 208. §-ának 1. pontja értelmében bélyegilleték alá esnek; mert az a körülmény, hogy a kérdéses hirdetések a hirdetésekkel együtt osztatnak, vagyis küldetnek szét azoknak (az idézet szakaszban körülírt) hirdetményi jellegén mit sem változtat, csupán terjesztési módjukra vonatkozik; már pedig a bélyegkötelezettségre a terjesztés módja — ha a hirdetmény az az idézett szakaszban megjelölt minőséggel bír — befolyást nem gyakorol. De nem alkalmazható a kérdéses hirdetményekre az 1875. évi 18076. szám alatt kiadott körrendelet sem; mivel abban a bélyegmentesség attól feltételeztetik, hogy a hirdetmények ne önállóan adassanak ki s illetve, hogy a nyomtatványok fő tárgyát ne képezzék. Már pedig kétséget nem szenved, hogy annak a nyomtatványoknak, mely a hirdetményt magában foglalja, fő tárgya sőt egyedüli tárgya éppen a hirdetmény, és hogy azáltal, hogy a hirdetmény a hirdetésekkel együtt küldetik szét, az a hirdetésekkel nem jut oly tárgyi kapcsolatba, hogy annak részévé is válnék, mert magába a lapba nem iktattatik, hanem a hirdetésekkel teljesen különálló hirdetmény marad, amely nem a hirdetés miatt, hanem csak azzal együtt küldetik szét a hirdetmény terjesztése céljából.

— **A debreczeni „Munkás Dalegylet“** szeptember hó 14-én, mint az egyleti zászló felavatásának évfordulóján, a Margit-fürdő disztermében, *Janny József* egyleti karnagy vezetésével tánczcsal egybekötött dalestélyt rendez.

— **Öngyilkos kőműves.** Az I. kerületi rendőr-alkapitánysághoz tegnap d. u. 3-4 óra között egy leány szaladt azzal a hírrel, hogy Faragó-utca 496 szám alatt *Szilágyi József* kőműves segéd felakasztotta magát. dr. *Balkányi Ede* ker. orvos és *Nagy Imre* p. biztos azonnal a helyszínére mentek s a mondott számu ház egyik udvari lakásának ablakain benézvén, látták, hogy ott a gerendára akasztva függ valaki. Nagy Imre biztos betörte az ablakot — mintán az ajtó kulcsával és toló zárral volt bezárva — bement a szobába, az ajtót kinyitotta s az orvossal együtt levágták a 30 évesnek látszó, már halott *Szilágyi Józsefet* a kötérről. Nagy Mari, a leány, ki a rendőrséget értesítette, vele lakott az öngyilkossal s elmondotta, hogy az feleségétől külön válna. Tegnap délben ő ebédért ment a *Szilágyi* anyjához s mikor onnan visszatért, nem tudott

benenni az ajtón. Ő is az ablakon nézett be s látva mi történt, futott a rendőrséghez. A szomszédok nem mertek a szobába behatolni, pedig akkor még valószínűleg megmenthetők volna a szerencsétlen embert. Levelet, vagy valami írást, a miből szomorú elhatározása okát meglehetett volna tudni, nem hagyott hátra. Legvalószínűbb az a feltevés, hogy azért lett öngyilkossá, mert feleségével — ki két héttel ezelőtt hagyta ott — rossz viszonyban élt.

— **Alaptalan kolera rémhír.** Nyiregyházáról Budapestnél tegnapelőtt aztsürgönyöztek, hogy a Nyiregyházához közel fekvő Tisza-Lökön egy ember ázsiai koleraiban meghalt. Ezen, mindenesetre aggodalmat keltő hírre tegnap délután kaptuk Nyiregyházáról a következő sürgönyt: Tiszalöki ázsiai kolera-hír a t. főorvos jelentése szerint alaptalan és valótlan; kérem megczáfolni, Szikszay főügyész helyettes alispán. A fekete rém tehát még sincsen olyan közel s táviratunkat szívesen czáfoljuk meg.

— **A szent Istvánnapi munkaszünet.** Már most érkeznek hozzánk tudakozódások a Szent-István napján betartandó munkaszünet tárgyában. Az ünnep ebben a hóban 20-ára, keddre esik, a mely napon egész nap árusíthatnak: a) czukraszok és mézeskalácsok, valamint jeget az azzal kereskedők; b) nyomdászok állami és hatósági nyomtatványokat, szinlapokat, műsorokat, gyászjelentéseket előállíthatnak és ezeket szét is hordhatják; c) hirdetések el lehet árusítani és széthordani; d) szódavíz szabad gyártani, elárúsítani és hhoz szállítani; e) fürdő-intézeteknél dolgozhatnak; f) kenyér péksütemény, tej és gyümölcs elárúsítása és házhoz szállítása meg van engedve; g) természetes virágokat lehet elárúsítani; h) szálloda, vendéglő, sör, pálinka és bormérő, — kávéház, kávémérő nyitva lehet; i) bucsukon u. n. bucsucikkék (imakönyvek, olvasók, viaszgyertyák) eladhatók; k) kofák a községen kívül, mulató és üdülő-helyeken árulhatják áruikat; l) élő állatok a szállítási eszközökből (waggonból, kocsiból sat.) kirakhatók és hazaszállíthatók. Oly községekben, melyek az ország határáról tíz kilométernél tovább nem esnek, az eddig itt említett iparokon kívül, melyek egész napgyakorolhatók délután 5 óráig még minden egyes ipari és kereskedelmi elárúsítás is gyakorolható. — Délután 2 óráig gyakorolható a borbély- és fodrász-ipar az üzleti helyiségben, azon túl csak házhoz hiva, színházakban is. — Déli 12 óráig: kis iparosok végezhetik a sürgősen rendelt javítási munkákat; pékek az áruk elkészítését és elárúsítását; mészárosok, hentesek és kolbászkészítők elkészíthetik, árusíthatják és szállíthatják áruikat. Az összes itt felsorolt iparoknál tehát Szent-István napján éppen úgy van, mint a vasárnapon; valamint Szent-István napján azonkívül déli 12 óráig a fűszer, bor-, tea-, csemege- és lisztkereskedőknél és a szatócoknál is nyitva lehet az üzlet — ha van miből és ha van kinek. Hivatalokban, irodákban sat. azonban a nemzeti ünnepen munkaszünetet illik tartani bár erre senkit törvény nem kötelez.

— **Küzdelem egy veszett ebbe.** Nyiregyházáról írják, hogy Klár Sándor ottani birtokos Hosszuhát pusztáján borzasztó küzdelme volt Kassai István béresnek egy veszett ebbel. Kassai, aki pusztai szokás szerint kint hált a tanya udvarán, éjjel arra ébredt, hogy két kutya dulakodik mellette. Kassai felugrott, erre az egyik kutya elfutott, de a másik, egy óriási lompos eb nekitámadt. Kassai emberfeletti erővel védte magát, de a kutya ráugrott és mellét harapdálta. A béres segélykiáltásaira összefutott a tanya népe és a kutyát agyonverték, amikor kitűnt, hogy veszett volt. Az öszsemart embert a budapesti Pasteur-féle intézetbe szállították.

Rászedett gazda.

Égető volt a munka, de kevés a munka. Ferencz gazda megszólít egy cigányt, nem volna-e kedve jó napszámért a kapával megbirkózni.

— Miért nem, felelé Peti, én sohasem ijedtem vissza a dologtól...

Korán reggel kiballagnak és elszántan hozzálátanak a földforgatáshoz. Ment minden annak rendje s módja szerint, mint a karikacsapás. Mikor a nap kezdte a hátukat égetni leülnek reggelizni... Ennek végeztével Peti fölveti s elforgatja szeméit.

— Tudja mit, gazduram, szóla áhitattal, egyik meg egyszerre az ebédet is, aztán fogjunk hozzá egy hújában vacsoráig. Nem vagyok barátja a félszeg munkának.

A gazda ráállott, megesszik tehát az ebédet; ekkor Peti ismét hallatja szavát:

— Gazduram, úgy gondolom, mivel már benne vagyunk, költsük el most a vacsorát is, azután újult erővel álljunk neki és vágjuk a kapát a földbe sötét estig!

A jószívű, de élénk földmives, hogy kedvét ne szegje a nagy — belü embernek erre is ráállt.

Amint tehát végezőnek az evéssel felugrott Ferencz gazda:

— No komám more! most már aztán lássunk ám hozzá két kézzel, mert sokat mulasztottunk.

Peti pedig hevert mozdulatlanul, mint a ledöntött fa az erdőben és nagy lustán nyögé:

— Apám se dolgozott vacsora után de még a fia sem ám!

Apró-cseprő.

A. Gazdag ember Rimessy úr?

B. Hogyne. Épen a napokban olvastam, hogy ki adott egy kötet verset.

Viciz lap szerkesztője a ki épen most nősült. Felkértemek a t. munkatársak, hogy az anyósokról semmi némi viczet ne küldjenek be, mert rájöttem, hogy az anyós, — az nem tréfa.

A. Mit gondolsz, micsoda bolondság már ez a nők között, hogy a kerékpározásnál férfi ruhába öltöznek?

B. Hát csak azért, hogy megmutassák, hogy ők viselik a nadrágot.

A. Kedves barátom! Holnap este műkedvelő előadás lesz nálam, azután pedig nagy vacsora. Remélem eljössz?

B. Szívesen, de azt előre mondom, hogy egy kissé későn fogok megérkezni.

A szekrény titka.

— Elbeszélés. —

Irta: Porcsalmy Gyula.

Folytatás.

2.

Szakítsuk meg elbeszélésünk fonalát: nézzük, mi történt a gyárosékkal eltávozásuk óta.

Heinrichné leányával Paulával Páris kibebrendű hoteleinek egyikében szállt meg. Egyhangú életet éltek, kerülték a feltűnést. A hírlapok a nélkül is eleget foglalkoztak esetükkel s a nagy rombolás után — miket az ostrom okozott — ismét újuló Párizs társalgókörében a délnémetországi N. városban lefolyt botrány közbeszéd tárgyát képezte, mint páratlan, midőn a német hadsereg egyik tisztjét egg gyöngye nő, egy leány nyitványos helyen arcul üti.

A németekre haragvó francziáknak, különösen a párizsiaknak nagyon hízelt ez a kis botrány, a német hadsereg egyik tisztjén esett szegény, jóllehet ez a német hadsereg érdemeiből semmit sem vont is le. Ha a jó párizsiak tudták volna, hogy az eset hősnője Párizsban tartózkodik, de hogy szabadulhatott volna a szegény leány a kíváncsi seregének ostromától. Más névre kiállított utlevéllel voltak ellátva, mint svájcziai. Előre tudták, hogy a francziák erős német gyűlölete nem sokáig hagyná őket békében a francia földön.

Mindamellet is volt, a ki állandóan figyelemmel kísérte őket — egy bérkocsis, ki bérkocsijával állandóan, napról-napra az előtt a szálló előtt állomásozott, a melyben ők laktak s ugyanazon kapu előtt állt, melyen ők szoktak kijárni.

A bérkocsi ritkán szállított vendéget: oly magasra szabta a viteldíjt, hogy csakis Márki ülhetett fel rá; vagy pedig ez lett a válasz: „le van tartva.”

Pedig de hogy volt letartva. Várt valakire.

Hónapok multak el így. A bérkocsis már türelmetlenkedett.

Szigoru téli idő volt, szokatlanul hideg. A szálló előtt álldogáló bérkocsisnak se hogy sem tetszett a multság.

— Pedig ma jönnie kell! — mormolá — hiszen választ is adott. Hahaha! olvassuk el ezt a választ!

Ezzel parányi levélkét vett elő kabátja zsebéből, óvatosan szétnézett, felbontotta s belőle a következőket olvassa:

„Kedves Károlyom!

Leveled hűséges bérkocsisodtól megkaptam. Sietve repülök hozzád! Jól teszed, hogy óvakodsz, mert itt a németeket gyűlölik. Őle a viszontlátásig is hű kedvesed

Heinrich Paula.”

A bérkocsis halkan felkaczagott; majd az illatos levélkét kabátjába rejté, mert egy téliesen öltözött, lefátyolozott arcú fiatal nő közeledett feléje, a szálló egyik kapujából jöve ki.

Heinrich Paula volt.

A hölgy egyenesen a bérkocsihoz sietett s az alázatosan hajbókoló kocsihoz susogva szólt:

— Önt bizta meg az az idegen ur?

A bérkocsis fejével bólintott s a hintó ajtaját becsapta a benülő hölgy után.

Ezzel jó kedvűen ugrott fel a bakra.

— Meg van fogva a drága kis madár

Ezzel megcsapkodta a lovait s elvágtatott, mignem Párizs külvárosába értek, egy gyanus kinézésű, rejtekházakkal bíró utcába, a hol egy mogorva kinézésű, az utca felől ablaktalan épület udvarára hajtott be. A vasas kapu csakhamar bezáródott mögöttük.

* * *

Norfolkot ott hagytuk el, midőn fegyverét elővéve, öngyilkosságra készült.

Gondolatai annyira elfoglalták, hogy szobája ajtaját is bezáratlanul hagyta.

Elővette legjobb pisztolyát s megtöltötte. A kapott csomagot lehelyezte a földre s letérdelt eléje. Megcsókolta a nyitott csomag tartalmát, föléje hajtotta fejét s aztán pisztolya után nyult s homlokához emelte, hogy elűsse...

Mielőtt a ravaszt megragadhatta volna, egy kéz nyult hozzája s kezét a pisztolylyai együtt gyöngéden fértolta...

Norfolk meglepetéssel vegyes haraggal ugrott fel s kiáltott zavarójára:

— Ki engedte meg önnek, hogy ügyembe avatkozzék, ki engedte meg, hogy ide jöjjön?

— A jó Isten — felelt szeliden a megmentő — egy szelid arcú, csuhás szerzetes, ki könyöradományok gyűjtése végett járt országjárta, s végzete most épen ide hozta.

— Igen fiam — folytató a szerzetes — közelebb lépve ifjához, a jó Isten küldött

engem a te megmentésedre, hogy megmentsem lelkedet az örök kárhozattól... A jó Isten engedé, hogy nyitva feledd ajtódat...

Csak akkor esett az ifju tekintete a nyitott ajtóra s ekkor látta csak, hogy az ajtót nyitva felelte.

Norfolk dühre fakadt.

— Miért háborgattál? — Miért zavarad a végzetet munkájában? — Távozz innen.

— Csenedesdj fiam! — szólt a szerzetes hozzá, még szelidebb hangon. — Te földi kintől akartál megszabadulni, hogy a tulvilági kárhozatra juss. Nemde inkább elszenvedted itt e földön a rövid kint, mint a tulvilágon a hosszú kárhozatot?

Az ifju megrendült. Szívében csodás átváltozás történt.

De azért még mindég kétségeskedve, félig dühösen lépett a szerzeteshez, s karját megragadva, ugy vonzolta oda a kosárhoz s annak tartalmára mutatva szólt:

— Nézd mi az, a mi kezembe adta a halál fegyverét!...

Az öreg szerzetes oda tekintett s megborzadva hátrált...

— Egy emberfő — susogá — gyilkosság.

— Egy emberfő, — ismétlé borzadályos hangon az ifju — ez egy szeretett lényé, ki nélkül nekem élni nem lehet, nem tudok... Valami gyilkos kéz meggyilkolta őt... ő keresett fel engem... vagyis csak a feje jött el... Hát nem különös látogatás ez édes szerzetesem? Hahaha! Hát érdemes ezután élni, mondd, édes szerzetesem?! Hahaha!

Majd sirt, majd nevetett, mint egy örült. A szerzetes legalább azt hitte, hogy az.

Norfolk örületes dühében ismét a fegyverhez kapott s azt az ámuló szerzetes kezéből kikapva, fejének irányozta s elsüté...

E pillanatban ugrott oda a szerzetes s félreütötte a pisztolyt, a golyó czélt tévesztve kirepült az ablakon.

— Mit levélszerencsétlen? — szólt dorgálól a szerzetes — mert valami kedvesedet megölték, azért te meg elakarsz kárhozni azzal, hogy kioldod életedet, a helyett, hogy imádkoznál kedvesedért s érted, hogy ha itt nem élhetetek egymásnak, hát éljetek együtt majd a tulvilágon?! Hát nem gondolsz az ő gyilkosára?

— Igazad van — kaczagott fel a hadnagy s hevesen le s fel járt a szobában; — kár lett volna meghalnom, mielőtt bosszút állanék érte...

Igen, élni fogok, éltetni fog a bosszu, a bosszu... hahaha!

— Nem jól goneolkozol — felelé a szerzetes láthatólag telvidulva a szerencsés fordulaton — a bosszura nem kell gondolni, csak ha az nemes bosszu. Mit parancsolt édes idévezitők? Bocsáss meg az ellened vétkezőknek! Hát te nem lennél hű vallásodhoz, hitedhez!...

Nem lennél hű Krisztus parancsolatához.

(Folyt. köv)

Közgazdaság.

* A László-malom új kezében. A nagyváradi László-malom ügye, mely Bihar megye közgazdasági életében nagy szerepre van hivatva, kedvező elintézészt nyert. A László-malom telepét ugyanis a Hunyadi-malom részvénytársaság igazgatósága nyilvános árverésen 261.000 frtért vette meg és a vételt az egybehívott közgyűlés örömmel vette tudomásul, miután ez volt az egyedüli mód arra, hogy a malomtelep jó renoméjú részvénytársaság kezébe jutva, minél előbb üzembe lépjen és Biharvármegye gazdaközöniségének alkalma legyen már az ideitermést is biztos értékesíteni. — A gazdák és birtokosok élénk részvétele mellett megtartott közgyűlés egyhangúlag hozzájárult az igazgatóság amagindítványához, hogy a részvénytöke egy mil-

megment. A jó leledt aj- tekintete a k, hogy az ért zavar- Távozz a szerze- Te földi y a tulvilági elszenvéd- mint a tul- csodás át- ségeskedve, ez, s karját kosárhoz s be adta a ett s meg- á - gyil- s borzadá- etett lényé, et, nem tu- negyilkolta agyis csak önös látoga- ! Hát ér- s szerzete- nt egy örült, gy az. gyémét a fegy- szerzetes ke- s elstüé... szerzetes s ezült tá- szólt dor- mi kedvese- sz kárhozni helyett, hogy hogy ha itt jetek együtt ondolsz az ő t fel a had- zobában; — t bosszút ál- a bosszu, a felelő a szer- erencsés tor- ll gondolni, t parancsolt z ellened vét- ü vallásod- ancsolatához.

lő koronával emeltessek. Az ujonnan kibocsátott 5000 drb kétszáz koronás részvények jó részét mindjárt a helyszínén maguk a gazdák jegyezték. A malom ügyének ilyen megoldása élénk örömet keltett, mert a malomkrízis által megtámadott pénzügyi teljes megszilárdítása csak így volt remélhető. A László malom bűnyűjében szintén most döntött a kuria, a kir. táblának Konda Samu- nak volt főkönyvelő és társainak (előkelő nagyvárad kereskedők) bűnyűjében hozott vádhatározatát helybenhagyta.

Budapesti árú-tőzsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreceni Ellenőr“ részére

Budapest, aug. 6.

Napi jelentés.

Gabona-üzlet. Buzát ma mérsékelten kínáltak, a vételkedv jó volt, s az irányzat megszilárdultakelt 20,000 mm. magasabb áron.

Eladások:

Table with 2 columns: quantity and price. Items include Tiszavidéki új 200-82 mm, 6.55 frt, 100-82 mm, 6.55 frt, 100-81 mm, 6.50 frt, 100-81 mm, 6.50 frt, 300-81 mm, 6.60 frt, 200-81 mm, 6.55 frt, 200-80 mm, 6.55 frt, 100-80 mm, 6.57 1/2 frt, 100-80 mm, 9.55 frt, 100-80 mm, 6.45 frt, 100-80 mm, 6.50.

3 havi időre

Rozs új 5.35-6.40

Zab ó 6.70-7.00

készpénz fizetésmellett.

Határidő-üzlet. Amerikából érkezett szilárd jegyzések dacára nálunk alig 1-2 krral indult az üzlet buzában, s ez is a délelőtt folyamán a a gyenge kereslet következtében elenyészett. Zárlat változatlan. Tengeri változatlanul indult, s tekintettel a gyenge üzletmenetre, úgy is zárult Zab szilárd rozs változatlan.

Zárlat 1 óra:

Table with 2 columns: item and price. Items include Buz a szept.-októ.-berre 1895, márcz.-ápr.-ra 1895, Rozs szeptem.-okt.-re 1895, Tengeri jul.-aug.-ra 1895, máj.-juniusra 1895, Zab őszre 1895, Repeze aug.-szept. 1895.

Zárlat 4 óra:

Table with 2 columns: item and price. Items include Buz a szept.-okt. 1895, márcz.-ápr.-ra 1895, Rozs szept.-okt.-re 1895, Tengeri jul.-aug.-ra 1895, máj.-junius-ra 1895, Zab őszre 1895, Repeze aug.-szeptre 1895.

Időjárás borult esős.

Érték-tőzsde.

(A debreceni „közgazdasági bank részvény-társaság“ közlése 1895. aug. 7-án.)

Államadósság:

Table with 2 columns: item and value. Items include Magyar aranyjárdék 4%, vasuti beruházási köt. 4 1/2%, koronajárdék 4%, regále vált. kötvény 4 1/2%, Osztrák aranyjárdék 4%, Egységes állam kötvény 4 1/2%, Tisza-szegedi 4%-os nyeresémsors.

Részvények:

Table with 2 columns: item and value. Items include Magyar hitelbank részvény, Osztrák hitelbank részvény, Magyaripar- és kereskedelmi bank r.

Sorsjegyek:

Table with 2 columns: item and value. Items include Magyar jelzálogbank 4%-os sorsj., 3%-os, Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os, Magyar vöröskereszt sorsjegy, Osztrák, Olasz.

Table with 2 columns: item and price. Items include Bazilika sorajegy, Jó-szív, Pénzjegyek: Cs. és kir. arany, 20 márkás arany, 20 frankos arany, 1 Sovereigns.

Kőbányai sertés vásár.

Aug. hó 6. Hízott sertés árak: 1 Magyar első rendű: 1 Öreg nehéz (páronkint 400 kg gramm felüli súlyban) 36 krtól 37. krig. Öreg közép (páronkint) 300-400 kilogramm súlyban 34.-től- 47- krig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 49-50 krig. Fiatal közép (páronkint) 251-320 kilogramm súlyban 48-49 krig. Fiatal könnyű (páronkint 250 kgm. terjedő súlyban 48 krtól 49 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg. felüli súlyban) krig. Közép (páronkint 220-280 kg krig terj. súlyban) krig. Könnyű (páronkint 220 kg. terjedő súlyban) krtól - krig

Vasuti menetrend.

- Érvényes 1895. május hó 1-től. -

Egységes vasuti idő szerint.

Debreczenből indul:

Table with 2 columns: destination and time. Destinations include Budapest felé (gyorsvonat), Budapest-Nagyvárad felé, P.-Ladány-Nagyvárad felé, Csak P.-Ladányig vegyes vonat, Szatmár-M.-Sziget felé, Szatmár-M.-Sziget felé, Csak Szatmárig, Miskolcz-Kassa felé, Miskolcz-Kassa felé, Szerencs-S.-A.-Ujhely-Kassa felé.

1) P.-Ladánytól gyorsvonat.

2) Közvetlen kocsi (Junius 15-től Szept. 15. Kassára.

3) Közvetlen kocsi Miskolczon át Budapestre.

Table with 2 columns: destination and time. Destinations include H.-Böszörmény-Bóly-Sz.-Mihály felé, Fűzes-Abony felé, Ohat-Kócs-Polgár felé, Derecske-Nagy-Léta felé.

Budapestre érkezik:

Table with 2 columns: arrival time and item. Items include a reggel 8 ó. 40 p.-kor induló gy. v. d. u., a déli 12 ó. 36 " " sz. v. este 8 ó. 10 p., az este 10 ó. 31 " " " reggel 5 ó. 45 p.

Budapestről Debreczenbe indul:

Table with 2 columns: departure time and item. Items include a délután 3 ó. 47 p.-kor érkező sz.-v. reggel 9 ó. 40 p., az este 7 ó. 09 p.-kor érkező gy. v. délután 2 ó. 15 p., az éjjel 2 ó. 40 " " sz. v. este 7 ó. 05 p., " " 2 ó. 40 " erk. sz. v. (P.-Ladányig gy. v. átszállással) este 9 ó. 15 p.

Debreczenbe érkezik.

Table with 2 columns: arrival time and item. Items include Budapest-Nagyvárad felé, " " (gyorsvonat) este 7 ó. 09 p., " " " éjjel 2 ó. 40 p., Nagyvárad-P.-Ladány felől reggel 7 ó. 41 p., Csak P.-Ladánytól reggel 4 ó. 55 p., M.-Sziget-Szatmár felől reggel 7 ó. 50 p., " " " délután 12 ó. 16 p., " " " este 10 ó. 16 p., " " " este 7 ó. 45 p., Csak Szatmártól reggel 8 ó. 07 p., Kassa-Miskolcz felől déli 12 ó. 21 p., Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől este 7 ó. 40 p., Kassa-Miskolcz felől reggel 8 ó. 09 p., B.-Szt.-Mihály- (vásártérre) reggel 8 ó. 17 p., H.-Böszörmény felől (vásártérre) este 6 ó. 35 p., " " (m. á. v.-hoz) " 6 ó. 44 p.

1) Közvetlen kocsi Budapestről Miskolczon át.

2) Közvetlen kocsi (Junius 15-től Szept. 15. Kassáról.

Table with 2 columns: item and price. Items include F.-Abony felől vásártérre délután 5 ó. 21 p., Ohat-Kócs-Polgár felől vásártérre reggel 7 ó. 50 p., Derecske-Nagy-Léta felől r. 7. ó. 25 p. d. u. 3. ó. 18 p.

Kiadó és laptulajdonos:

„Osokonal“ nyomda és kiadó r.-t.

Felölős szerkesztő: Eötvös K. Lajos.

Helyettes szerkesztő: Katona Imre.

Az 1896. évi ezredéves országos kiállítást látogatóinak

biztosít

a m. kir. államvasutak

fenntartása alatt: a

„Millenium“ Utazási és

Ellátási Vállalattal

a m. k. államvasutak városi menetjegy-irodája

BUDAPESTEN (Hungária szálló)

mérsékelt utazást

vasuti Budapestre és vissza

továbbá 2, 3, 4, 5 napi

ellátást-elszállásolást

és különféle kedvezményeket

frt 12.10, 16.40, 19.70-től

részletekben

KÉPVISELVE: Az összes vasuti állomások, posta hivatalok, Ipartestületek, Fonciere bizt. int., sat. által.

Bővebb értesítés nyerhető:

Katz Jakab urnál,

a m. k. államvasutak volt városi menetjegy

főok, főnökénél.

206.

Az

„ISTVÁN“ gőzmalom társulat

örleményének

ÁRJEGYZÉKE

saját raktárában.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módzatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénzfizetés mellett.

ZSÁKKAL EGYÜTT.

Table with 2 columns: item and price. Items include A. Asztali dara nagyszemű, B. Szinte aprószemű, O. Királyliszt, 1. Lángliszt kivonat, 2. 1-ső rendű zsemlyeliszt, 3. Zsemlye liszt, 4. 1-ső rendű kenyér liszt, 5. Közép kenyér liszt, 6. Kenyér liszt, 7. Barna kenyér liszt, 8. Takarmányliszt, 11. Finom korpa zsákkal, 11. " " zsák nélkül, 12. Durva korpa zsákkal, 12. " " zsáknélkül, Csirke buza " zsák nélkül, A zsákok súlytartalma tejsúlyt tisztasúly-nak véve, A. B. 0-6 számig, 7. és 8. szám, 11. 12. Debreczen, 1895. aug. 2.

OROSZ SZÉPÍTŐ KÜLÖNLEGES SEGEK

„Crème Venus”
Bőrápolási szer
Folyópép „Eugénie”
Folyékony piros arczkenőcs „Eugénie”
„Eugénie” hintő por
Fehér rózsaszín és krém színben.
Hajfestőszer
Kaukázus
bajuszpedró kivonat.

G. RIES
BÉCS,
N. Grosse Neugasse 8

„Vénus crème” (bőrconser-
váló szer.
Kiválóan teljesen ártalmatlan cosmeticum
Kiválóan hasznos a bőr zsírfénye és
érdessége ellen; a bőrt vakító fény-
nyé varázsolja a ránczok és redők
képződését megakadályozza, s meg-
hívja az arczszin fiatalos frissességét.
— A „Venus crème” nem tartal-
maz semmi zsír- és nemü anyagot,

zért soha nem avasodik s az év és nap bármely szaká-
ban minden ártalom nélkül alkalmazható. A t. közönsé-
get érdekében kérjük, hogy az itt levő védjegyre szí-
goruan ügyeljen. Ára 2 frt.

„Eugénie folyópép” (mirtus-virágokból
az arczszin szépi-
tésére s a virágzó, üde arczszin állandó megőrzésére
Ugy az arcznak és nyaknak, mint a kéznek és karok-
nak gyönyörű légyságot és márványszerű tisztaságot
kölesönöz; a bő minden érdességét és foltosságát
megszünteti. Ára 2 frt.

„Eugénie vörös folyékony arcz-
kenőcs” teljesen ártalmatlan. Az ajknak, arcznak
és füleknek szép természetes rózsaszín
kölesönöz; villamos fény mellett is természetes szinben
tünik fel s 3 napig is tapadva marad a bőrön.

„Eugénie hintőpor” (fehér ésrózsaszin
örème színben,
tartósan észrevétlenül tapad, s a bőrnek természetes
ágyaságot és üdösséget kölesönöz. Ára 1 frt 20 kr.
Pamacosul együtt 1 frt 20 kr.

„Trioxogen” (kitünő hajnövesztőszer; erősíti a
hajgyökereket, teljesen megakadá-
lyozza a korpaképződést. Ára 1 frt 60 kr.

„Nigritine végétale” hajfestő,
fekete és barna. A haj ezen szerrel festve 6 hétig is
megtartja a szinét és teljes lehetetlen a mülcres festés,
a természetes szinétől megkülömböztetni. Ára 3 frt 50 kr

Folyékony kaukázusi bajusz-
pedró a bajusz növesztésére és épentartására. A
bajusz felsütése nem szükséges, a nélkül
is minden bajusznak a kívánt forma adható. Ára 75 kr

FÖRÁKTÁR DEBRECZENBEN:
Szent-Királyi Tivadar.
illatszer raktárban.

RAKTÁRAK BUDAPESTEN: Török József gyógyszer-
tára, király-utca 12. Neruda Nándor Kossuth-Lajos-
u. cza Lux és Utasi Muz-eum körút. Városi gyógyszer-
tár Városház tér.

CACAOVERO
olajmentes, könnyen oldható cacao legjobb minőség.
CSOKOLADEK
vanillával vagy anélkül
mérsékelt arakon.
HARTWIG & VOGEL
BODENBACH
ELISMERT KITÜNÖ MINŐSEGEK
Mindenütt kaphatók

FONTOS GYOMORBETEGEKNEK
a Barella P. F. W.-féle
Világi gyomor-por.

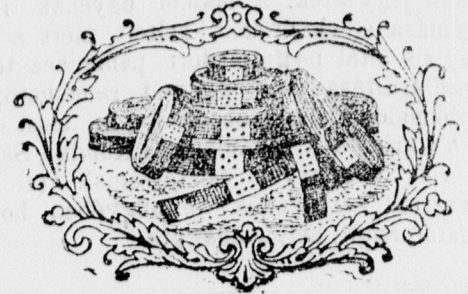
Párisban 1889. kitüntetve Gentben 1889.
Brüsszelben 1891. Bécsben 1891.
Londonban 1893. Magdeburgban 1893. Chicagóban 1893.
Kiváló eredménnyel használták mindennemű gyo-
morbetegségek ellen, mint gyomorgörcs, gyo-
morsav, égés, úgyszintén vesé- és hólyagbajok-
nál; megszüntet azonnal mindennemű fájdalmakat.
Hogy minden kételkedésnek elejét vegyem, ingyen, csak a
portó megtérítése ellen küldök mintákat.

Valódi csak dobozokban ár 1 frt 60 kr.
Berlin. S W. P. F. W. BARELLA
Friedrichstrasse 220/I. francia orvosi társulatok tagja.
Raktár **Török József** gyógyszer-
Budapest: **Török József** raktárban,
király-utca.

Kiadó bolt.

Folyó évi 1-ső novem-
berben **elfoglalható,**
(Czepléd)-Kossuth-utca
2155., szemben a szin-
házzal és a gyógyszer-
tárral, ahol értekezhetni
lehet.

A gazdaközönséghez!

Valódi angol géphajtószijakat,
kocsi üléshez való disznóbört,
lószerszámhoz való elsőrendű
blankbört,

kocsi mosáshoz való szarvasbört,
börzsirt és körömsirt (vaselin)
mindenféle zsinegeket és hevedereket
a legjutányosabb árban ajánl
Lusztig Mór,
bizományi bóraktára, N. Várad-utca
Dr. Tihanyi ház.

Különféle tisztán kezelt
BOROK

kis és nagy mennyiségben
családi körülmények miatt,
rendkívül kedvező feltételek
mellett eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt
Özv. Pattermann Vincéné
Kereskedelmi Akadémia
palotája mellett.

SCHLICK-féle vasöntő- és gépgyár-részvénytársaság,
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI. ker., külső váci-ut 29-35. Városi iroda és raktár: Podmaniczky-utca 14.
Gőz- és járgány cseplő-készületek,
számos első díjjal kitünt. Schlick-féle szab. 2 és 3 vasú ekék
melyítő és egyetemes aczel-ekék,

eredeti SCHLICK- és VIDATS féle
egyvasú ekék, talajmivelő eszközök,
valamint
Schlick-féle szab. „HALADÁS” sorbavető
gépek

Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok
és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti ameri-
kai kövekötő és szállítható arató-gépek és fi-
kaszáló-gépek, marokrakó mezői vasutak stb.
Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

